

Presentation av

Ordlistor för grundskolan

Reviderad 2017

Ny reviderad version 2017

Ordlistor – grundpaket för lärarnas professionella språk är reviderad 2017 med anledning av att både läroplanen för grundskolan reviderats samt att Skolverket gett ut ett nytt stödmaterial under 2017.

Ordlistan innehåller nu även kunskapskrav för åk 1, Modersmål utom nationella minoritetsspråk samt Modersmål som nationellt minoritetsspråk.

Innehållsdeklaration

Så här tänker vi och så här har vi gjort

Ordlistornas struktur

Enligt Skolverkets stödmaterial *Den skriftliga individuella utvecklingsplanen (Reviderad 2017)* så ska de skriftliga omdömena ha en formativ funktion. Det innebär att de ska stödja elevens fortsatta lärande och lyfta fram elevens utvecklingsmöjligheter. En formativ bedömning beskriver både **vad eleven kan** och **vad eleven behöver utveckla** vidare och **hur detta kan stimuleras** (läs mer om formativ bedömning på sid 4-5). Ordlistorna innehåller därför utifrån detta följande typer av fraser:

Skalfraser för att beskriva vad eleven kan

Varje ordlista börjar med inledande skalfraser som kan användas för att beskriva vad eleven kan. Ett exempel på en sådan inledande skalfras är: *"Du har god..."*

Skalfraser för att beskriva vad eleven behöver utveckla

Nästa del i ordlistorna innehåller inledande skalfraser för att beskriva vad eleven behöver utveckla vidare. Ett exempel på en sådan inledande skalfras är: *"Du behöver utveckla din..."*

Kärnfraser utifrån kunskapskraven i varje ämne

Båda dessa ovanstående typer av inledande skalfraser kan sedan kombineras med någon av de kärnfraser som följer i ordlistornas nästa del. Exempel på en sådan kärnfras är: "... **förmåga att förstå innehållet i talad engelska**". Kärnfraserna i varje ordlista är formulerade utifrån kunskapskraven i kursplanen och beroende på vilken inledande skalfras de kombineras med så beskriver de antingen vad eleven kan eller vad eleven behöver utveckla.

Vi har bearbetat kunskapskraven för att göra dem tydligare och lättare att kommunicera kring tillsammans med elever och vårdnadshavare. Bearbetningen innebär att vi har kortat ned, förenklat och formulerat om de ursprungliga formuleringarna utan att ändra deras innebörd.

Många av kursplanernas kunskapskrav innehåller flera kunskaper/förmågor som eleven ska utveckla i samma mening. I dessa fall har vi valt att bryta ned målet till flera kärnfraser. Detta har vi gjort för att kunskapskravet ska bli tydligare att kommunicera kring med elev och vårdnadshavare samt för att det kan vara så att en elev har utvecklat/behöver utvecklas kring vissa delar av kunskapskravet men inte kring andra.

Utvecklande skalfraser för att beskriva hur eleven kan utvecklas

En viktig del i den formativa bedömningen är att också beskriva hur eleven ska utveckla de kunskaper som han/hon behöver. För att kunna göra det har vi avslutningsvis i varje ordlista valt att ta med utvecklande skalfraser som kan användas just för att beskriva hur elevens utveckling ska stimuleras. Vi har formulerat dessa utvecklande skalfraser så att de ska stimulera läraren att också beskriva hur han/hon ska stötta elevens utveckling och inte enbart lägga allt ansvar på eleven själv. Ett exempel på en sådan utvecklande skalfras är: *"Detta kan du göra genom att du jag..."*

OBS 1: Alla skalfraser är identiska i alla ämnen för att språket ska vara gemensamt, det är endast kärnfraserna som skiljer sig åt mellan olika ämnen.

OBS 2: Vi har konsekvent valt att använda oss av "Du"-tilltal i alla fraser eftersom det finns undersökningar som visar att eleverna själva föredrar ett mer personligt tilltal i de skriftliga omdömena. Läs mer om detta på sid 4-5.

Varför skalfraser?

Vi har valt att arbeta med det vi kallar för skalfraser, se exempel på föregående sida. Med skalfraser menar vi fraser som ska fyllas i lokalt av den lärare som använder den. Anledningarna till att vi har valt skalfraser är följande:

1. För att inte göra intrång i det lokala pedagogiska friutrymme som varje lärare har att avgöra med vilka metoder och vilket stoff eleverna ska arbeta för att nå en ökad kunskapsutveckling.
2. För att man ska kunna anpassa skalfrasen efter vilken nivå eleven befinner sig på. Alla skalfraser finns därför i olika versioner som är formulerade på olika sätt.
3. För att lärarna ska kunna variera sitt språk i omdömena så att de inte blir för "standardiserade". Skalfraserna är därför, som nämnts ovan, formulerade på olika sätt.

Kärnfrasernas koppling till kunskapskraven

Vi har skapat kärnfraser utifrån kunskapskraven för åk 3, 6 och 9 i de ämnen som har nationellt fastställda kunskapskrav för både åk 3, 6 och 9. Vår tanke är att de kärnfraser som vi har skapat utifrån kunskapskraven i åk 3 ska användas som stöd för att skriva omdömen i åk 1-3 och att de kärnfraser som vi har skapat utifrån kunskapskraven i åk 6 ska användas som stöd för att skriva omdömen i åk 4-6. På samma sätt ska kärnfraserna som vi har skapat utifrån åk 9 användas som stöd för att skriva omdömen i åk 7-9. I de ämnen som endast har nationellt fastställda kunskapskrav i åk 6 och 9 så kan kärnfraserna som vi har skapat utifrån kunskapskraven i åk 6 användas som stöd för att skriva omdömen i åk 1-6.

Skolverket presenterar kunskapskraven i löpande text. För att kunna skapa kärnfraser för alla de olika förmågor som ska bedömas i kunskapskraven så har vi delat upp den löpande texten i flera delar. Därefter har vi analyserat vilken/vilka kunskaper som beskrivs i varje del och formulerat detta som en eller i vissa fall flera kärnfraser. I åk 6 och 9 har de nationellt fastställda kunskapskraven tre nivåer: E, C och A. De förmågor som beskrivs i kunskapskraven har en motsvarighet för varje nivå. Nivåskillnaden mellan E, C och A definieras av **fetmarkerade** ord som beskriver en progression i förmågan. Det kan till exempel utgöras av att en elev på nivå E visar **grundläggande** läsförståelse, en elev på nivå C visar **god** läsförståelse och en elev på nivå A visar **mycket god** läsförståelse. Den förmåga som ska bedömas för alla tre nivåerna är läsförståelse och då har vi formulerat kärnfrasen som just: läsförståelse.

Vår tanke är att kärnfraserna kan användas vid en formativ bedömning av en elev som ännu inte klarat av ett kunskapskrav för nivå E i åk 6 eller en elev som siktar på betyget A i åk 9. Om man tex. med hjälp av fraserna i ordlistan för ämnet svenska kombinerar följande mening i ett skriftligt omdöme: "Du behöver utveckla din förmåga att läsa olika slags texter. Det kan du göra genom att du/jag..." så kan den meningens sedan användas i olika situationer beroende på hur den fylls i av läraren. Om den används i ett skriftligt omdöme till en elev som ännu inte klarat av ett kunskapskrav för nivå E i åk 6 så fyller läraren i meningens med en beskrivning av hur eleven/läraren ska göra för att eleven ska kunna använda lässtrategier på ett i huvudsak fungerande sätt (kunskapskrav i svenska för nivå E, åk 6). Om samma mening istället används i ett skriftligt omdöme till en elev som siktar på betyget A i åk 9 så fyller läraren i meningens med en beskrivning av hur eleven/läraren ska göra för att eleven ska kunna på ett ändamålsenligt och effektivt sätt, välja och använda lässtrategier utifrån olika texters särdrag (kunskapskrav i svenska för nivå A, åk 9).

Vad? Vad? Hur? Hur?

De fyra viktigaste frågorna som hjälper dina elever att utvecklas i skolan:

- **Vad** kan eleven?
- **Vad** behöver eleven utveckla?
- **Hur** kan eleven och vårdnadshavarna bidra till elevens utveckling?
- **Hur** ska skolan/läraren hjälpa eleven att utvecklas?

Listor med fraser

Ordlista för skriftligt omdöme i Engelska för åk 1- 6

Inledande skalfraser för att beskriva elevens kunskaper	Inledande skalfraser för att beskriva elevens utvecklingsmöjligheter	Kärnfraser utifrån kunskapskraven för att beskriva vad eleven kan/ kan utveckla	Utvecklande skalfraser för att beskriva hur eleven kan utvecklas
<ul style="list-style-type: none">• Du har...• Du har god...• Du visar...• Du visar att du uppfyller kunskapskravet när det gäller din...• Du har utvecklat din...	<ul style="list-style-type: none">• Du behöver utveckla din...• Du kan utveckla din...• För att uppfylla kunskapskravet behöver du utveckla din...• För att nå nästa nivå behöver du utveckla din...• En utvecklingsmöjlighet för dig är att förbättra din...	<ul style="list-style-type: none">• ... förmåga att förstå innehållet i talad engelska.• ... förmåga att förstå innehållet i engelska texter.• ... läsförståelse.• ... förmåga att redogöra för och kommentera innehållet i texter som du läst.• ... förmåga att agera utifrån budskap och instruktioner i texter som du läst.• ... förmåga att välja och använda strategier för läsning och lyssnande.• ... förmåga att välja och använda dig av texter och talat språk från olika medier.• ... förmåga att formulera dig tydligt när du skriver.• ... förmåga att formulera dig tydligt när du pratar.• ... förmåga att bearbeta och förbättra dina skriftliga framställningar.• ... förmåga att bearbeta och förbättra dina muntliga framställningar.• ... förmåga att anpassa ditt sätt att uttrycka dig skriftligt efter syfte, mottagare och situation.• ... förmåga att anpassa ditt sätt att uttrycka dig muntligt efter syfte, mottagare och situation.• ... förmåga att välja och använda strategier för att förbättra den skriftliga interaktionen.• ... förmåga att välja och använda strategier för att förbättra den muntliga interaktionen.• ... förmåga att kommentera företeelser i olika sammanhang och områden där engelska används.• ... förmåga att jämföra företeelser i olika sammanhang och områden där engelska används med dina egna erfarenheter och kunskaper.	<ul style="list-style-type: none">• Det kan du göra genom att du/jag...• Genom att du/jag... så tränar du din...• Det kan jag hjälpa dig med genom att...• Ett bra sätt att bli bättre på det är att du/jag...

Ordlista för skriftligt omdöme i Engelska för åk 1- 6

Inledande skalfraser för att beskriva elevens kunskaper	Inledande skalfraser för att beskriva elevens utveckling	Inledande skalfraser för att beskriva elevens kunskaper	Kunskapskraven för att beskriva vad eleven kan/ kan utveckla	Utvecklande skalfraser för att beskriva hur eleven kan utvecklas
<ul style="list-style-type: none"> • Du har... • Du har god... • Du visar... • Du visar att du uppfyller kunskapskravet när det gäller din... • Du har utvecklat din... 	<ul style="list-style-type: none"> • Du bör... • Du kan... • För att... • För att... • En ut... 	<ul style="list-style-type: none"> • Du har... • Du har god... • Du visar... • Du visar att du uppfyller kunskapskravet när det gäller din... • Du har utvecklat din... 	<p>innehållet i talad engelska.</p> <p>innehållet i engelska texter.</p> <p>öra för och kommentera innehållet i texter som du läst.</p> <p>utifrån budskap och instruktioner i texter som du läst.</p> <p>och använda strategier för läsning och lyssnande.</p> <p>och använda dig av texter och talat språk från olika medier.</p> <p>lera dig tydligt när du skriver.</p> <p>lera dig tydligt när du pratar.</p> <p>eta och förbättra dina skriftliga framställningar.</p> <p>eta och förbättra dina muntliga framställningar.</p> <p>sa ditt sätt att uttrycka dig skriftligt efter syfte, mottagare och situation.</p> <p>sa ditt sätt att uttrycka dig muntligt efter syfte, mottagare och situation.</p> <p>och använda strategier för att förbättra den skriftliga interaktionen.</p> <p>och använda strategier för att förbättra den muntliga interaktionen.</p> <p>mentera företeelser i olika sammanhang och områden där engelska används.</p> <ul style="list-style-type: none"> • ...formaga att jämföra företeelser i olika sammanhang och områden där engelska används med dina egna erfarenheter och kunskaper. 	<ul style="list-style-type: none"> • Det kan du göra genom att du/jag... • Genom att du/jag... så tränar du din... • Det kan jag hjälpa dig med genom att... • Ett bra sätt att bli bättre på det är att du/jag...

Ordlista för skriftligt omdöme i Engelska för åk 1- 6

Inledande skalfraser för att beskriva elevens kunskaper	Inledande skalfraser för att beskriva elevens utvecklingsmöjligheter	Kärnfraser utifrån kunskapskraven för att beskriva vad eleven kan/ kan utveckla	Utvecklande skalfraser för att beskriva hur eleven kan utvecklas
<ul style="list-style-type: none"> • Du har... • Du har god... • Du visar... • Du visar att uppfyller kravet när din... • Du har utv din... 	<ul style="list-style-type: none"> • Du behöver utveckla din... 	<ul style="list-style-type: none"> • ... förmåga att förstå innehållet i talad engelska. • ... förmåga att förstå innehållet i engelska texter. 	<ul style="list-style-type: none"> • Det kan du göra genom att du/jag...
<div style="border: 2px solid yellow; padding: 10px;"> <p style="text-align: center;">Kärnfraser utifrån kunskapskraven för att beskriva vad eleven kan/ kan utveckla</p> <ul style="list-style-type: none"> • ... förmåga att förstå innehållet i talad engelska. • ... förmåga att förstå innehållet i engelska texter. • ... läsförståelse. • ... förmåga att redogöra för och kommentera innehållet i texter som du läst. • ... förmåga att agera utifrån budskap och instruktioner i texter som du läst. </div>			

Ordlista för skriftligt omdöme i Engelska för år 1-6

Inledande skalfraser för att beskriva elevens kunskaper	Inledande skalfraser för att beskriva elevens utvecklingsmöjligheter	Kärnfraser	Inledande skalfraser för att beskriva elevens utvecklingsmöjligheter	Eleven kan/ kan utveckla	Utvecklande skalfraser för att beskriva hur eleven kan utvecklas
<ul style="list-style-type: none"> • Du har... • Du har god... • Du visar... • Du visar att du uppfyller kunskapskravet när det gäller din... • Du har utvecklat din... 	<ul style="list-style-type: none"> • Du behöver utveckla din... • Du kan utveckla din... • För att uppfylla kunskapskravet behöver du utveckla din... • För att nå nästa nivå behöver du utveckla din... • En utvecklingsmöjlighet för dig är att förbättra din... 	<ul style="list-style-type: none"> • ... fö... • ... fö... • ... lä... • ... fö... • ... fö... • ... fö... • ... fö... • ... fö... • ... fö... • ... fö... • ... fö... • ... fö... • ... fö... • ... fö... • ... fö... • ... fö... • ... fö... • ... fö... • ... fö... • ... fö... 	<p>Inledande skalfraser för att beskriva elevens utvecklingsmöjligheter</p> <ul style="list-style-type: none"> • Du behöver utveckla din... • Du kan utveckla din... • För att uppfylla kunskapskravet behöver du utveckla din... • För att nå nästa nivå behöver du utveckla din... • En utvecklingsmöjlighet för dig är att förbättra din... 	<ul style="list-style-type: none"> • ... fö... • ... fö... • ... lä... • ... fö... • ... fö... • ... fö... • ... fö... • ... fö... • ... fö... • ... fö... • ... fö... • ... fö... • ... fö... • ... fö... • ... fö... • ... fö... • ... fö... • ... fö... • ... fö... 	<ul style="list-style-type: none"> • Det kan du göra genom att du/jag... • Genom att du/jag... så tränar du din... • Det kan jag hjälpa dig med genom att... • Ett bra sätt att bli bättre på det är att du/jag...

Ordlista för skriftligt omdöme i Engelska för åk 1- 6

Inledande skalfraser för att beskriva elevens kunskaper	Inledande skalfraser för att beskriva elevens utvecklingsmöjligheter	Kärnfraser utifrån kunskapskraven för att	Utvecklande skalfraser för att beskriva hur eleven kan utvecklas	Utvecklande skalfraser för att beskriva hur eleven kan utvecklas
<ul style="list-style-type: none"> • Du har... • Du har god... • Du visar... • Du visar att du uppfyller kunskapskravet när det gäller din... • Du har utvecklat din... 	<ul style="list-style-type: none"> • Du behöver utveckla din... • Du kan utveckla din... • För att uppfylla kunskapskravet behöver du utveckla din... • För att nå nästa nivå behöver du utveckla din... • En utvecklingsmöjlighet för dig är att förbättra din... 	<ul style="list-style-type: none"> • ... förmåga att förstå innehållet i talad engelska • ... förmåga att förstå innehållet i engelska • ... läsförståelse. • ... förmåga att redogöra för och kommentera • ... förmåga att agera utifrån budskap och • ... förmåga att välja och använda strategier • ... förmåga att välja och använda dig av te • ... förmåga att formulera dig tydligt när d • ... förmåga att formulera dig tydligt när d • ... förmåga att bearbeta och förbättra din • ... förmåga att bearbeta och förbättra din • ... förmåga att anpassa ditt sätt att uttryck • ... förmåga att anpassa ditt sätt att uttryck • ... förmåga att välja och använda strategier • ... förmåga att välja och använda strategier • ... förmåga att kommentera företeelser i c • ... förmåga att jämföra företeelser i olika sammanhang och områden där engelska används med dina egna erfarenheter och kunskaper. 	<ul style="list-style-type: none"> • Det kan du göra genom att du/jag... • Genom att du/jag... så tränar du din... • Det kan jag hjälpa dig med genom att... • Ett bra sätt att bli bättre på det är att du/jag... 	<ul style="list-style-type: none"> • Det kan du göra genom att du/jag... • Genom att du/jag... så tränar du din... • Det kan jag hjälpa dig med genom att... • Ett bra sätt att bli bättre på det är att du/jag...

Exempel på omdöme i engelska åk 3

Du visar en stor nyfikenhet att lära dig engelska. Genom att du är aktiv på lektionerna, tränar på dina glosor hemma och tränar på att läsa de texter vi har i läxa kommer du att öka ditt ordförråd och språkliga säkerhet. För att nå målen behöver du utveckla din förmåga att skriva på engelska. Det kan du göra genom att du tränar på att skriva dina glosor hemma och att du låter mig hjälpa dig med skrivbiten under lektionstid. Du behöver även träna på ditt uttal. Genom att du och jag läser tillsammans kommer du att höra och få hjälp med hur det ska låta.

**Vad? Vad?
Hur? Hur?**

Beställ Ordlistor – grundpaket för lärarnas professionella språk på www.infomentor.se

Alla
elever
ska nå
målen!

www.infomentor.se